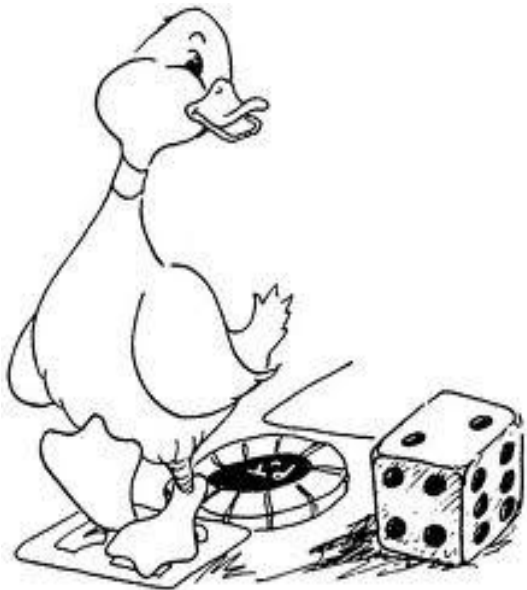

**Lesbrief
'Levend verkeersganzenbord'
en
'Verkeersvossenjacht'**

Ontwikkeling: Regio-coördinatie Verkeerseducatie Drenthe
Jaar van uitgave: 2013
Auteur: Karin Pasjes

©Pion Verkeersadvies

Gebruik van informatie uit deze lesbrief voor de provincie Drenthe, zowel schriftelijk als digitaal, is toegestaan met bronvermelding.

Voor gebruik buiten de provincie Drenthe dient schriftelijk toestemming gevraagd te worden aan de auteurs.

Inleiding

Verkeer moet je doen! Zittend op de stoel leer je geen verkeer. De verkeerslessen in het basisonderwijs komen het best tot hun recht als het een combinatie is van oefenen in de praktijk om de geleerde verkeersregels toe te kunnen passen. Er zijn veel verkeersregels, ook de jongste kinderen van de basisschool moeten wegwijs worden gemaakt in het land van verkeersregels. Daarbij is het oefenen in het echte verkeer belangrijk!

Dit is voor de leerkracht niet altijd een eenvoudig gedeelte. Van een leerkracht wordt verwacht dat hij of zij met iedere methode slagvaardig aan het werk kan en dat hij of zij genoeg inspiratie heeft om de leerlingen ervaringsgericht verkeersonderwijs te geven. Hier zijn niet altijd de juiste middelen voor het handelen. Middels deze lesbrief heeft de leerkracht /de verkeersouders een instrument in handen om twee activiteiten te organiseren met een goede balans tussen theorie en praktijk, waarin ook de ouders actief betrokken worden.

Er zit meer in verkeer!

Bij een verkeersles denkt men al gauw aan het leren van verkeersborden en verkeersregels. Maar verkeer is zoveel meer. Om goed toegerust aan het verkeer deel te nemen is het van groot belang dat we ervaring opdoen in het verkeer. Behalve het leren van de verkeersregels en de verkeersborden is het essentieel om te ervaren hoe je deze kunt toepassen in de praktijk. Ook kinderen komen in verschillende verkeerssituaties terecht waar ze gedwongen worden om een keuze te maken, door te oefenen in de praktijk kunnen ze hierbij geholpen worden.

Door terug te kijken naar hun eigen reactie in een bepaalde situatie kunnen ze leren om in verschillende verkeerssituaties de juiste beslissing te nemen. Kinderen kunnen zich in het verkeer drie verschillende rollen aanmeten: voetganger, fietser of passagier. Voor elke rol is het belangrijk dat ze de bijbehorende vaardigheden leren. Door deze punten met de kinderen te bespreken en te oefenen worden de kinderen beter voorbereid op het verkeer.

Kerdoelen in het onderwijs.

Aan de kerndoelen van het basisonderwijs kunnen geen directe leerlijnen worden ontleend voor de invulling van het vak verkeer. Toch moet er wel een continue ontwikkeling zijn bij de leerlingen. Als steun voor de scholen heeft de SLO de kerndoelen uitgewerkt tot richtlijnen. De school kan deze richtlijnen zelf verder uitwerken en afstemmen op de eigen verkeersomgeving. De inspectie toetst de kwaliteit van het verkeersonderwijs niet. Maar de ouders vinden dit in toenemende mate wel belangrijk.

Verkeer een apart vak?

Vaak wordt het verkeersonderwijs gezien als een apart vak op de basisschool, hierdoor krijgt het vak verkeer binnen de school niet altijd even veel aandacht. Het wordt vaak gezien als een wat 'stoffig' vakgebied, saai, niet spectaculair. Leerlingen en leerkrachten zijn niet altijd even enthousiast als de verkeersles op het programma staat. Jammer! Er valt zoveel meer te halen uit de verkeerslessen. Verkeer leer je niet zittend op je stoel. Daarvoor moet je in beweging komen. En.....wat wordt deze les dan ineens leuk. Fietsvaardigheidsoefeningen doen, verkeersrollen dramatiseren, op stap de wijk in om naar het verkeer te kijken (lesbrief school-thuis-route voor de midden en bovenbouw en de lesbrief verkeersbril voor de onderbouw).

Het vak verkeer kan veel breder getrokken worden, door het te integreren binnen andere vakken. Wanneer er gekeken wordt naar de maatschappelijke kaders is het heel goed mogelijk om verkeer te integreren in de meeste vakken. Te denken valt aan de maatschappelijke ontwikkeling van steeds meer mensen met overgewicht. Door tijdens gym een fietsparcours (in de map Fietsseef staan diverse oefeningen van groep 0 tot groep 8) te fietsen, of tijdens een uitstapje van school te fietsen naar de locatie krijgen kinderen meer zelfvertrouwen. Door het 'op de fiets of lopend naar school gaan' te stimuleren krijgen de kinderen (en ouders) meer lichaamsbeweging. Wanneer kinderen voorbereid worden op het verkeer en meer zelfvertrouwen krijgen kunnen ze zich beter zelfredzaam opstellen in het verkeer en wordt de kans groter dat ze de fiets pakken om naar school/sport/etc. te gaan. Je zet ze aan om meer te bewegen.

Ouders

Natuurlijk is goed en praktisch verkeersonderwijs niet alleen een zaak voor de school. De ouders zijn *de* aangewezen personen om de kinderen te laten ervaren hoe je je behoort te gedragen in het verkeer.

De ouders maken ook de meeste kilometers met hun kinderen en zijn natuurlijk eindverantwoordelijk.

Het is dus heel belangrijk om het verkeersonderwijs samen op te pakken. School, ouders en leerlingen.

Hoe kan je de ouders betrekken bij het verkeersonderwijs?

Op de website www.veiligbereikbaarDrenthe.nl staan onder 'downloads' een heel aantal ouderbrieven. Elke brief bevat een les die door de leerkracht gegeven kan worden en daaronder staat informatie voor de ouders. Er staat in vermeld hoe zij het op school geleerde verder kunnen oefenen met hun kinderen in de dagelijkse praktijk.

Verder is informatie over het verkeersonderwijs ook te geven via de nieuwsbrieven en de website van de school. Artikelen voor de nieuwsbrieven en de website zijn ook te vinden op de al genoemde website onder 'downloads'.

Twee andere manieren om de ouders te betrekken zijn het organiseren van een levend verkeersganzenbord en een Verkeersvossenjacht.

Beide ideeën worden hieronder uitgewerkt.

De praktische verkeersactiviteiten met ouders

Op veel scholen wordt een of meerdere keren per schooljaar een gezamenlijke activiteit georganiseerd met ouders en leerlingen.

Er wordt dan vaak een fietstocht, een speurtocht, een vossenjacht o.i.d. geregeld door de ouderraad/leerkrachten.

In het kader van Verkeerseducatie kan een vossenjacht/speurtocht heel goed worden 'omgebouwd' tot een verkeersvossenjacht/speurtocht. Een levend ganzenbordspel kan een verkeersspel worden. Een Fietstocht kan worden gebruikt om onderweg de borden te benoemen, verkeerssituaties te bekijken, etc.

De vossenjacht/speurtocht en het levend verkeersganzenbord worden hieronder uitgewerkt.

De speurtocht/vossenjacht

Vorbereidingen:

- * Tocht uitzetten en op papier zetten
- * Vragen voorbereiden
- * Antwoordformulieren maken
- * Letters voor de vossen maken die samen een woord vormen
- * Vossen en verkleedkleden regelen
- * Datum afspreken en ouders en leerlingen uitnodigen

De ouders en leerlingen starten in kleine groepjes.

Ze krijgen op papier de te volgen route/aanwijzingen mee.

Onderweg komen ze opdrachten en vragen tegen die in het teken staan van verkeer.

De vragen zijn steeds uitgesplitst in 4 categorieën:

- * Kinderen van groep 1 en 2
- * kinderen van groep 3 t/m 5
- * kinderen van groep 6 t/m 8
- * ouders.

De vragen die gesteld kunnen worden zijn bijvoorbeeld te halen uit de verkeersmethode van de school. Natuurlijk zitten er ook een heel aantal verkeersborden in. Wat betekent het bord?

Het is natuurlijk het mooiste om te kijken welke borden je op de route echt tegenkomt en daar

de vraag bij te stellen.

In de bijlage zitten een aantal voorbeelden van vragen, antwoorden, antwoordformulier, formulier met voertuigen. (bijlage 1 t/m 4)

Om de speurtocht ook praktisch te maken zitten er ook een aantal doe-opdrachten in.

- * Is er een zebrapad op te nemen in de route? Dan daar de opdracht aan de groep om op de juiste manier over te steken. (misschien eerst een oversteeklied te moeten zingen.) Als de groep netjes aan de overkant is ontvangt iedereen een autodropje als beloning.
- * Zonder zebrapad netjes oversteken. Hoe doe je dat?
- * Oversteken tussen twee geparkeerde auto's door. Hoe doe je dat?
- * Op het schoolplein een fietsvaardigheidsoefening uitzetten. (denk wel aan de leeftijdscategorieën)
- * De onderdelen van een fiets benoemen.
- * Een fietscontrole uit laten voeren bij een fiets met meerdere gebreken. Wat is er mis aan deze fiets?
- * Als er een verkeersparcours op het schoolplein is aangebracht dan is het leuk om ook daar een opdracht te laten uitvoeren.
- * Kinderen meten om vast te stellen of ze wel of geen sloel-verhoger meer nodig zijn in de auto.
- * De eigen fietsverlichting laten controleren en zo nodig gelijk laten repareren. (dan wel zorgen voor de benodigde materialen om dit te kunnen doen: schroevendraaier, batterijen, etc)
- * De hoogte van het zadel laten controleren. (als je stilstaat kan je in ieder geval met een voet bij de grond)
- * Zelf nog meer leuke ideeën verzinnen? Laat het mij weten, dan vul ik deze lijst verder aan.

Voor alle vragen en opdrachten zijn punten te verdienen.

Op de route lopen ook 'vossen' rond. Deze vossen zijn verkleed in een uniform of kledinguitrusting die pas t bij een bepaald vervoermiddel. Let op dat de vossen wel op de route blijven lopen.

Deze vervoersmiddelen staan als afbeelding op een A-4, toegevoegd aan het antwoordenblad voor de vragen.

Onder elk vervoermiddel is ruimte om een letter in te vullen. De vossen dragen een letter bij zich. De letter van de vos moet bij het juiste vervoermiddel geschreven worden.

Als alle letters zijn ingevuld, komt er een woord te staan. (bijvoorbeeld: zebrapad)

Politieauto	politieman/vrouw
Brandweerauto	brandweerman/vrouw
Paard	ruiter
racefiets	wielrenner
Motor	motorrijder
koets	koetsier
ambulance	ambulanceverpleegkundige
scooter	iemand met scooterhelm
vrachtwagen	chauffeurs-outfit (naar eigen idee)
Bus	Buschauffeur
Trein	Machinist of conducteur
vliegtuig	piloot
taxi	taxichauffeur
boot/schip	schipper

Zo zijn er misschien nog wel meer ideeën te verzinnen.

Onder de ouders/grootouders zijn vaak wel mensen te vinden met een dergelijk beroep/hobby.

Het levend verkeersganzenbord

Vorbereidingen:

- * 21 vragen kopiëren uit de verkeersmethode van de school
In de werkboeken van groep 3 t/m 8 kun je genoeg leuke/nuttige vragen halen.
(of zelf bedenken)
Deze vragen moeten op een groen papier worden geplakt en in een plastic hoesje gestopt.
- * 21 veel voorkomende verkeersborden uitprinten (denk ook aan de verkeersborden in de omgeving van de school) Er zijn 5 categorieën borden. Laat deze allemaal aan bod komen.

Naast bovenstaande vier groepen borden is er nog een vijfde groep: de voorrangsborden. Deze hebben allemaal verschillende vormen en kleuren. Deze vragen moeten op een oranje papier worden geplakt en in een plastic hoesje gestopt.

- * 21 overige opdrachten/vragen verzinnen. (zie ook de uitwerking van de speurtocht/vossenjacht) Hoe meer doe-opdrachten hoe leuker, deze worden aangevuld met vragen los van de methode. Hiervoor kunnen bijvoorbeeld ook de vragen van de speurtocht gebruikt worden. (bijlage 1, 2, 3)
- * Vervolgens worden alle vragen samen gevoegd. Vraag 1 = rood, vraag 2 = oranje, vraag 3 = groen, vraag 4 = rood, etc.
- * De vragen nummeren tot 63
- * De vragen aan een houten latje maken.
- * Antwoordformulieren maken.
- * Dobbelstenen maken van papier met twee rode, twee oranje en twee groene kanten. (dit kan de bovenbouw ook heel goed maken ;-))
- * De vragen worden op het plein (zet ze in een emmertje met zand), aan de takken van laaghangende bomen, op het gras, etc. uitgezet. Zorg dat er tussen elke vraag genoeg afstand zit om de groepjes de ruimte te geven bij elke vraag.

Bij de start van het evenement krijgt elk groepje een antwoordformulier en een kleurendobbelsteen. Elk groepje begint op een ander nummer om te zorgen dat je geen opstoppingen krijgt.

Bijvoorbeeld: Groepje één begint bij 1, groepje twee bij 5, groepje drie bij 10, etc.

Tot slot

In deze brief staan een tweetal ideeën voor Verkeerseducatie voor leerlingen samen met de ouders.

Iets dergelijks is natuurlijk onuitputtelijk. Ook op onze site staan een aantal lesideeën.

Wij hopen deze in de toekomst uit te kunnen breiden tot een grote database gemaakt door scholen (leerkrachten en verkeersouders) en voor scholen.

Daarom: hebben jullie ideeën voor lessen, zelf werkbladen en lessen bedacht willen jullie deze met ons delen? Deze ideeën kunnen worden opgestuurd naar een van de regio-coördinatoren.

De adresgegevens staan op de site www.veiligbereikbaar-drenthe.nl

Wij hopen dat het hele team/ de verkeersouders/ de ouderraad enthousiast is geworden door het lezen van deze brief.

Wij wensen u veel plezier bij het organiseren en uitvoeren van een verkeersvossenjacht-speurtocht en/of het verkeersganzenbordspel!

Graag horen we hoe het project verlopen is. Nog verbeterpunten, extra ideeën, suggesties?

Nog andere lesideeën met of zonder ouders, voor de kleuters, voor de midden- en bovenbouw?

We horen het graag.

Tevens zou het erg leuk zijn om foto's te ontvangen (groter dan 1 MB) om onze lesbrieven, en website mee te verduidelijken.

De twee ideeën in deze lesbrief zijn aangedragen door de cbs Dr. Picardt uit Coevorden.

Team en verkeersouders heel hartelijk dank voor het delen van deze leuke activiteiten!

Bijlage 1

voorbeeldvragen voor de verkeersspeurtocht/vossenjacht

Vraag 1:

Groep 1 en 2:
mag je zonder stoelverhoger in de auto rijden?

Groep 3, 4, 5:
Met je altijd een gordel dragen in de auto?

Groep 6, 7, 8:
Mag jij voorin de auto zitten tijdens het rijden?

Ouders:
Vanaf wanneer mag uw kind zonder kinderzitje in de auto meerijden?

Vraag 2:

Groep 1 en 2:
Wanneer mag je doorrijden bij een verkeerslicht?

Groep 3, 4, 5:
Mag je bij geel/oranje doorfietsen bij het verkeerslicht?

Groep 6, 7, 8:
Het verkeerslicht springt op geel/oranje.....

- A Je remt en stopt.
- B Je versnelt, zodat je nog net door geel/oranje kunt rijden.
- C Je versnelt, maar het is wel duidelijk dat je door rood rijdt.

Ouders:
Wat betekent het oranje/gele licht nog meer in Duitsland?

Vraag 3:

Groep 1 en 2:
Moet je een bel op je fiets?

Groep 3, 4, 5:
Wat betekent dit bord?

Groep 6, 7, 8:
Je remmen werken niet meer.....

- A Je remt heel langzaam, zodat je met je voeten kunt remmen.
- B Je stapt af en gaat lopen
- C Je rijdt gewoon door en hoopt dat je niet in een moeilijke situatie terecht komt.

Ouders:

Als u samen met uw kind fietst, aan welke kant van u fietst uw kind?

Vraag 4:

Groep 1 en 2:

Wat is dit?

Groep 3, 4, 5:

Wat is de juiste volgorde van kijken bij het oversteken?

- A Links, rechts, links
- B Recht, links, vooruit
- C Vooruit, links, rechts

ZEBRAPAD

Groep 6, 7, 8:

Een voetganger steekt over op het zebrapad....

- A Je mindert vaart op je fiets en stopt
- B Je fietst door, voetgangers kunnen makkelijk stoppen dan jij
- C Je stuurt achter de voetganger langs

Ouders:

Hoeveel meter vanaf het zebrapad mag je de auto parkeren?

Vraag 5:

Groep 1 en 2:

Wat betekent dit bord?

Groep 3, 4, 5:

Wat betekent dit bord?

Groep 6, 7, 8:

Wat betekent dit bord?

Ouders:
Wat betekent dit bord?

Vraag 6:

Groep 1 t/m 5:
Zoek de vijf verschillen:

(Een dergelijke vraag zit vaak ook wel in de verkeersmethode voor de jongste kinderen.)

Groep 6, 7, 8 en de ouders:
Los de rebus op:

In de verkeersmethodes zit vaak als extra materiaal wel een rebus om op te lossen.

Vraag 7:

Groep 1 en 2:
Welk dier is dit?

Groep 3, 4, 5:
Hoe heet dit dier?

Groep 6, 7, 8,
Hoe heet het label waar deze mascotte bij hoort?

Ouders:

Wat houdt dit label waar onze school aan mee doet in?
Waar staat dit label voor?

Vraag 8:

Groep 1 en 2:

Waar wordt mee gestrooid als het glad is?

Groep 3, 4, 5:

Mag je spelen op straat?

Groep 6, 7, 8:

Noem drie dieren in het verkeer?

Ouders:

Hoe hard mag u met caravan/aanhanger rijden in Nederland?

Doe-opdrachten:

- A Op de juiste manier oversteken bij een zebrapad
- B Op de juiste manier oversteken zonder een zebrapad
- C Op de juiste manier oversteken tussen twee geparkeerde auto's door
- D Een fiets met de nodige gebreken laten controleren en de mankementen laten opschrijven

Je stuur zit goed vast en staat niet te laag.

Je trappers zitten goed vast en het oppervlak is stroef.

De handvatten zitten goed vast.

Aan de zijkant van je trappers zitten gele reflectoren.

Je remmen doen het goed. *(Bij handremmen: controleer na elkaar je voor-rem en je achterrem.)*

Aan de zijkanten van de wielen zitten witte of gele reflectoren.

Je bagagedrager zit goed vast.*

Er zitten stevige snelbinders of fietstassen op je fiets.*

Je voorlicht werkt. *(Je kunt de verlichting controleren door aan het wiel te draaien.)*

Je hebt een goedgekeurd en werkend achterlicht.

Aan de achterkant van je fiets zit een goedgekeurde rode achter-reflector.

Je zadel staat niet te hoog of te laag en zit goed vast. *(Als je stilstaat, kun je in elk geval met een*

voet bij de grond.)

Je belt doet het goed.

E fietsparcours op het plein uitzetten en laten fietsen door een of meerdere personen uit de groep. Elk onderdeel dat goed is uitgevoerd levert een punt op.

F Wie weet hoeveel verkeersdropjes er in de pot zitten?

Bijlage 2:

Antwoorden van de voorbeeldvragen:

Vraag 1:

Groep 1 en 2: nee, je bent nog te klein om zonder stoel-verhoger in de auto te mogen rijden
Groep 3, 4, 5: ja, altijd gordel om!
Groep 6, 7, 8: ja, maar wel in de gordel natuurlijk.
Ouders: Wanneer uw kind groter is dan 1.35 meter

Vraag 2:

Groep 1 en 2: Wanneer het verkeerslicht op groen staat
Groep 3, 4, 5: Ja, maar het is beter om te stoppen
Groep 6, 7, 8: A, je remt en stopt
Ouders: Voordat het verkeerslicht op rood gaat springt deze eerst op oranje, maar ook als de verkeerslicht weer op groen gaat waarschuwt het oranje licht je.

Vraag 3:

Groep 1 en 2: Ja
Groep 3, 4, 5: Verplicht fietspad. Blauw en rond is een 'ik moet hier'-bord.
Groep 6, 7, 8: Je stapt af en gaat lopen.
Ouders: Uw kind fietst het veiligst aan de rechterkant van u (of voor u uit).

Vraag 4:

Groep 1 en 2: Een zebrapad
Groep 3, 4, 5: A, links, rechts, links
Groep 6, 7, 8: Je mindert vaart en stopt
Ouders: minimaal 5 meter

Vraag 5:

Groep 1 en 2: Blauw en rond bord, 'Kijk, ik moet hier'-bord: Ik moet hier in de richting van de pijlen rijden. Ronde
Groep 3, 4, 5: Blauw en rechthoekig bord, 'Kijk, ik zie hier een....'-bord. Erf.
Groep 6, 7, 8: Rood en driehoekig bord, 'Kijk, is moet hier oppassen voor....'-bord. Wegversmalling.
Ouders: Rond en rood bord, 'Kijk, is mag hier niet....'-bord. Parkeer- en stopverbod.

Vraag 6:

Groep 1 t/m 5: Lantaarnpaal, wiel auto, paraplu, woord school, en een auto
Groep 6, 7, 8: Oplossing rebus
Ouders: Oplossing rebus

Vraag 7:

- Groep 1 en 2: Dit is een zebra.
Groep 3, 4, 5: Seef
Groep 6, 7, 8: Drents Verkeersveiligheids Label (DVL)
Ouders: De school probeert de verkeerslessen zo praktisch mogelijk uit te voeren. Verkeer leer je niet zittend op je stoel. Hierbij wordt de school ondersteund door de gemeente en de provincie.
Voor meer informatie zie: www.veiligbereikbaarDrenthe.nl

Vraag 8:

- Groep 1 en 2: Zout
Groep 3, 4, 5: Nee, je mag eigenlijk niet op straat spelen. Soms is de staat waar je speelt zo rustig dat het wel mag van papa en mama. Kijk altijd uit voor het verkeer!
Groep 6, 7, 8: Zebra, haai, pad
Ouders: 90 km per uur

Antwoord Vossenjacht: Zebrapad

Bijlage 3:

Antwoordenblad:

Naam:.....

Groep:.....

Vraag 1.....

Vraag 2.....

Vraag 3.....

Vraag 4.....

Vraag 5.....

Vraag 6.....

Vraag 7.....

Vraag 8.....

doe-opdrachten:

A	Goed oversteken op zebrapad?	Ja/nee
B	Goed oversteken op weg?	Ja/nee
C	Goed oversteken tussen twee geparkeerde auto's	Ja/nee
D	Alle gebreken aan de fiets gevonden	Ja/nee
E	Fietsparcours goed uitgevoerd?	Ja/nee
F	Hoeveel dropjes zitten er in de pot?	dropjes

Bijlage 4:

Welke vos hoort bij welke auto?

vrachtwagen

Letter:

politieauto

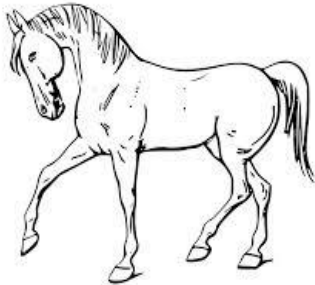
Letter:

ambulance

Letter:

paard

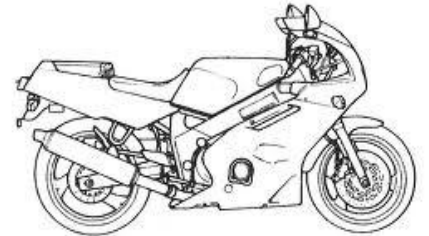
Letter:

fiets

Letter:

motor

Letter:

brandweerauto

tractor

schip

Letter:

Letter:

Letter:

(let op nu een plaatje teveel voor het woord 'Zebrapad'
Dan kan er nog een voertuig afvallen)